

Yrittäjäperheessä kasvaneiden nuorten yrittäjyysasenteet: miten perhetausta vaikuttaa yrittäjähaluuteen.

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Liiketalouden koulutusohjelma

2025

Eerika Jokelainen

Liiketalouden koulutusohjelma

Tekijä Eerika Jokelainen

Vuosi 2025

Työn nimi Yrittäjäperheessä kasvaneiden nuorten yrittäjyysasenteet: miten perhetausta vaikuttaa yrittäjähalukkuuteen.

Ohjaaja Vesa Tuomela

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia, kuinka yrittäjäperheessä kasvaminen vaikuttaa nuorten yrittäjyysvalmiuksiin, asenteisiin ja motivaatioon harkita yrittäjyyttä uravaihtoehtona. Työn taustalla on ajatus siitä, että perhetausta, erityisesti yrittäjäperheessä kasvaminen, voi tarjota nuorille ainutlaatuisen mahdollisuuden oppia yrittäjyyden keskeisiä taitoja käytännönläheisesti. Tutkimuksessa tarkasteltiin nuorten käsityksiä yrittäjyyden houkuttelevista ja estävistä tekijöistä sekä yrittäjäperheessä saatujen kokemusten vaikutusta heidän yrittäjyysasenteisiinsa ja -valmiuksiinsa.

Keskeinen sisältö perustuu kyselytutkimukseen, jossa nuoret vastaajat arvioivat yrittäjyyden houkuttelevia ja estäviä piirteitä, sekä yrittäjäperheessä osallistumisen vaikutuksia heidän yrittäjyysvalmiuksiinsa. Kyselyssä tarkasteltiin muun muassa nuorten käsityksiä yrittäjyyden tarjoamasta vapaudesta ja itsenäisyydestä sekä taloudellisista riskeistä ja epävarmuuksista. Lisäksi tutkimuksessa analysoitiin, miten perheytyksessä kasvaminen oli muokannut nuorten taitoja, kuten asiakaspalvelua, taloushallintoa ja riskinottoa. Korrelaatioanalyysi osoitti, että nuoret, jotka olivat aktiivisesti osallistuneet perheen yritystoimintaan, kokivat yrittäjyyden arjen ja haasteet paremmin ymmärrettäviksi ja raportoivat suuremmasta itsevarmuudesta ja riskinottokyvystä.

Tulokset osoittavat, että yrittäjyys tarjoaa nuorille houkuttelevimpina tekijöinä vapautta ja itsenäisyyttä, mutta taloudelliset riskit ja epävarmuus nousivat merkittäviksi esteiksi. Yrittäjäperheessä kasvaminen ei poista yrittäjyyteen liittyviä huolia, mutta se tarjoaa käytännön kokemuksia ja henkilökohtaisia ominaisuuksia, kuten itsevarmuuden ja sitkeyden, jotka tukevat yrittäjyysuraa. Säännöllinen osallistuminen perheen yritystoimintaan liittyi erityisesti syvällisempään ymmärrykseen yrittäjyyden käytännön arjesta ja taloudellisista haasteista.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että yrittäjäperheessä kasvaminen vaikuttaa myönteisesti nuorten yrittäjyysvalmiuksiin ja -asenteisiin. Kuitenkin taloudelliset riskit ja epävarmuus, erityisesti tulojen epävarmuus ja pitkät työajat, voivat edelleen estää nuoria ryhtymästä yrittäjiksi. Tästä syystä yrittäjyyskoulutuksen tulisi painottaa erityisesti riskienhallinnan ja taloudellisen vakauden säilyttämisen taitoja, jotta nuoret voivat kehittää realistista käsitystä yrittäjyyden haasteista ja mahdollisuuksista.

Yhteenvedon voidaan todeta, että vaikka yrittäjäperheessä saatu kokemus tarjoaa arvokkaita valmiuksia ja taitoja, se ei riitä poistamaan kaikkia yrittäjyyteen liittyviä esteitä. Opinnäytetyö tuo esiin tarpeen kehittää koulutusta ja valmennusta, jotka tukevat nuorten riskienhallintataitojen kehittämistä ja auttavat heitä ymmärtämään yrittäjyyden kokonaisvaltaisesti. Tutkimuksessa esitetyt havainnot tarjoavat pohjan jatkotutkimuksille ja käytännön toimenpiteille nuorten yrittäjyysasenteiden ja -valmiuksien tukemiseksi.

Avainsanat yrittäjyys, perhetausta, yrittäjyysasenteet, nuorten valmiudet

Sivut 20 sivua ja liitteitä 4 sivua

Degree Programme in Business Administration

Author Eerika Jokelainen

Year 2025

Subject Entrepreneurial attitudes of young people who grew up in an entrepreneurial family, how family background affects entrepreneurial willingness.

Supervisors Vesa Tuomela

This study examines how growing up in an entrepreneurial family influences young people's entrepreneurial readiness, attitudes, and motivation to consider entrepreneurship as a career. A family background in entrepreneurship provides practical learning opportunities that help young individuals develop essential entrepreneurial skills. The study explores young people's perceptions of the benefits and challenges of entrepreneurship and how their experiences in a family business shape their attitudes.

The research is based on a survey in which young respondents evaluated the appealing and discouraging aspects of entrepreneurship, such as independence and financial risks. Additionally, the study analyzed how involvement in a family business helps develop skills like customer service, financial management, and risk-taking. The findings showed that those who actively participated in their family's business had a more realistic understanding of entrepreneurship and greater self-confidence in handling its challenges.

Freedom and independence were identified as the most attractive aspects of entrepreneurship, while financial uncertainty and long working hours were seen as major obstacles. Growing up in an entrepreneurial family does not eliminate concerns about entrepreneurship, but it fosters confidence and perseverance, which support an entrepreneurial career. Regular involvement in a family business, in particular, deepens understanding of the financial and practical realities of entrepreneurship.

In conclusion, being raised in an entrepreneurial family positively influences young people's readiness and attitudes toward entrepreneurship, but financial risks and instability remain significant concerns. Therefore, entrepreneurship education should focus on risk management and financial stability to provide young people with a realistic understanding of both the opportunities and challenges of entrepreneurship. This study highlights the need for education and training programs that strengthen risk management skills and support entrepreneurial readiness, offering a foundation for further research and practical initiatives.

Keywords entrepreneurship, family background, entrepreneurial attitudes, young people's readiness

Pages 20 pages and appendices 4 pages

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Yrittäjyysasenteet ja niiden muodostuminen.....	3
2.1	Yrittäjyysasenteet.....	3
2.2	Perhetaustan vaikutus.....	4
2.3	Sosiaalinen oppiminen	4
3	Riskit, itsevarmuus ja taloudellinen menestys	5
3.1	Riskinottohalukkuus	5
3.2	Itsevarmuus	5
3.3	Taloudellinen menestys	6
4	Kytkeytyminen aiempaan tutkimukseen ja moninaisuus.....	6
4.1	Yrittäjyyden moninaisuus	6
4.2	Erilaiset yritykset.....	7
5	Tutkimusmenetelmät.....	7
6	Tutkimuksen tulokset	9
6.1	Yrittäjäperheessä kasvamisen vaikutus nuorten asenteisiin yrittäjyyttä kohtaan.....	10
6.2	Kokemukset yrittäjyyden houkuttelevista ja haastavista tekijöistä.....	12
6.3	Yrittäjäperheessä kasvamisen vaikutus nuorten valmiuksiin yrittäjyyteen.....	14
7	Johtopäätökset.....	16
8	Pohdinta.....	17
	Lähteet.....	19

Kuvat

Kuva 1. Yrittäjäperheen vaikutus nuorten asenteisiin ja kokemuksiin yrittäjyydestä **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

Kuva 2. Yrittäjyysasenteiden ja taustatekijöiden väliset korrelaatiot **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

Kuva 3. Keskeiset tulokset oppimiskokemuksista ja yrittäjyyteen liittyvistä ominaisuuksista..... **Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.**

Liitteet

- Liite 1. Aineistonhallintasuunnitelma
- Liite 2. Tutkimuskyselyn kysymykset

1 Johdanto

Yrittäjyys on ollut entistä suuremmassa roolissa Suomen taloudessa viime vuosikymmeninä. Digitalisaation ja globalisaation eteneminen sekä työmarkkinoiden jatkuva muutos ovat tehneet yrittäjyydestä kiinnostavan uravaihtoehdon erityisesti nuorille. Yrittäminen tarjoaa mahdollisuuden työllistyä omien ehtojen mukaan, ja monille se on myös keino tavoitella taloudellista vapautta sekä henkilökohtaista kehitystä. Toisaalta yrittäjyys tuo mukanaan omat haasteensa, kuten epävarmuuden ja taloudellisten riskien kasvun, joita ei samalla tavalla esiinny perinteisessä palkkatyössä (Yrittäjät.fi, Yrittäjyys Suomessa).

Yrittäjyyteen liittyvät asenteet ja valmiudet vaihtelevat paljon eri ihmisten välillä. Yksi tekijä, jolla saattaa olla iso merkitys siihen, miten nuoret suhtautuvat yrittäjyyteen, on perhetausta. Esimerkiksi yrittäjäperheessä kasvaneilla saattaa olla erilainen asenne ja kiinnostus yrittäjyyttä kohtaan verrattuna niihin, joiden perheessä ei ole yrittäjiä. Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan sitä, miten yrittäjäperheessä kasvaminen vaikuttaa nuorten yrittäjyysasenteisiin ja halukkuuteen ryhtyä yrittäjiksi. Työ keskittyy myös siihen, miten perhetausta voi vaikuttaa riskinottoon, itsevarmuuteen sekä siihen, miten nuoret suhtautuvat taloudelliseen menestykseen.

Yrittäjäperheessä kasvaneille nuorille yrittäjyyden eri osa-alueet voivat tulla tutuiksi jo lapsesta lähtien. He pääsevät näkemään läheltä, millaisia haasteita ja mahdollisuuksia yrittäjän arkeen liittyy. Tämä voi vaikuttaa siihen, millaiseksi heidän asenteensa ja arvonsa yrittäjyyttä kohtaan muotoutuvat. Tällainen altistus voi toisaalta innostaa ja rohkaista nuorta kohti yrittäjyyttä, mutta toisaalta myös antaa realistisen kuvan yrittäjyyden vaatimuksista. Työn lähtökohdana on oletamus, että perhetausta vaikuttaa yrittäjyysasenteisiin monin tavoin, mutta se, mihin suuntaan ja kuinka vahvasti, vaihtelee varmasti yksilöittäin.

Aihe on ajankohtainen, sillä yrittäjyyttä pyritään jatkuvasti tukemaan ja edistämään esimerkiksi koulutuksen kautta. On kuitenkin tärkeää ymmärtää, mistä nuorten asenteet yrittäjyyttä kohtaan juontavat juurensa ja miten heidän perhetaustansa mahdollisesti vaikuttaa näihin asenteisiin. Tämän ymmärryksen avulla voidaan tukea nuorten yrittäjyysunelmia entistä paremmin ja kehittää sellaisia yrittäjyyden tukikeinoja, jotka huomioivat erilaiset lähtökohdat ja yksilölliset tarpeet.

Tämä tutkimus on erityisen tärkeä niin työelämän kuin talouselämänkin näkökulmasta. Yrittäjyys nähdään yhä enemmän tulevaisuuden keskeisenä työllistymismuotona, joka tuo

mukanaan joustavuutta, innovaatioita ja uusia työpaikkoja. Yritysten menestys ja uusien yritysten syntyminen ovat avaintekijöitä Suomen talouskasvussa ja hyvinvoinnissa. Yrittäjyys on noussut nuorten keskuudessa yhä suositummaksi vaihtoehdoksi, ja sen merkitys korostuu tulevaisuuden työmarkkinoilla (Yrittäjät.fi, Yrittäjyys Suomessa). Tutkimalla, miten yrittäjäperheessä kasvaminen vaikuttaa nuorten asenteisiin yrittäjyyttä kohtaan, voidaan saada arvokasta tietoa siitä, miten nuoria voidaan tukea yrittäjäpolulle jo varhaisessa vaiheessa. Tämä tieto voi olla hyödyllistä esimerkiksi yrittäjyyskoulutusten kehittämisessä ja nuorten yrittäjyyttä tukevien palveluiden suunnittelussa. Näin voidaan luoda entistä parempia käytäntöjä, jotka auttavat nuoria löytämään paikkansa yrittäjyysmaailmassa ja kehittämään omia ideoitaan.

Yrittäjäperheessä kasvamisen vaikutusten tarkastelu on todella tärkeää, koska se tarjoaa uuden näkökulman yrittäjyysvalmiuksien ymmärtämiseen. Yrityksillä ja yrittäjäperheillä voi olla merkittävä rooli yrittäjyyskasvatuksessa, sillä ne toimivat käytännönläheisinä esimerkkeinä nuorille, jotka ovat kiinnostuneita yrittäjyydestä. Tällaisen tutkimuksen tuottama tieto voi olla erittäin arvokasta yrittäjyyskulttuurin vahvistamisessa ja uusien yrittäjien syntyisessä. Kun nuoret näkevät konkreettisesti, mitä yrittäjyys tarkoittaa, se voi inspiroida heitä tavoittelemaan omia unelmiaan ja ideoitaan.

Tämä opinnäytetyö perustuu yrittäjyystutkimukseen, jossa tarkastellaan yrittäjäksi ryhtymisen taustatekijöitä ja yrittäjyysvalmiuksia. Erityisesti keskityn yrittäjäperheissä kasvaneiden nuorten asenteisiin. Aiemmat tutkimukset ovat osoittaneet, että vanhempien yrittäjyys voi vaikuttaa merkittävästi nuoren valmiuksiin ja halukkuuteen ryhtyä yrittäjäksi. On havaittu, että yrittäjäperheissä kasvaneilla nuorilla voi olla paremmat valmiudet sietää riskejä ja epävarmuutta, mikä on keskeinen piirre yrittäjyydessä. Toisaalta heillä voi olla myös realistisempi käsitys yrittäjyyden haasteista, mikä voi vaikuttaa joko myönteisesti tai kielteisesti heidän yrittäjyysintonsa (Laspita et al., 2012).

Yrittäjyys tarkoittaa prosessia, jossa ihmiset löytävät liiketoimintamahdollisuuksia ja ottavat riskejä niiden toteuttamiseksi. Se on myös usein yhteydessä innovaatioiden kehittämiseen ja taloudellisen arvon luomiseen (Yrittäjät.fi, Mitä yrittäjyys on?). Nuorten asenteet yrittäjyyttä kohtaan voivat muuttua merkittävästi, kun he kasvavat yrittäjäperheissä. Tällöin erityisesti riskinottohalukkuus, eli se, kuinka valmiita nuoret ovat ottamaan taloudellisia riskejä epävarmoissa tilanteissa, tulee tärkeäksi tekijäksi. Itsevarmuus, eli usko omaan kykyihinkin, on myös ratkaiseva elementti. Se vaikuttaa siihen, miten nuoret näkevät mahdollisuutensa yrittäjinä ja miten he pystyvät selviytymään yrittäjyyden haasteista (Yrittäjät.fi, Itsevarma ihminen ryhtyy helpommin yrittäjäksi ja menestyy). Näiden

käsitteiden ymmärtäminen auttaa meitä tutkimaan, miten nuorten yrittäjyysasenteet muovautuvat ja miten voimme tukea heitä yrittäjyydessä.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia, miten nuorten asenteet ja halukkuus yrittäjyyteen muotoutuvat, kun he kasvavat yrittäjäperheessä. Erityisesti tarkastellaan, miten yrittäjäperheen tausta liittyy nuorten riskinottohalukkuuteen, itsevarmuuteen ja asenteisiin taloudellista menestystä kohtaan. Tutkimuksen tarkoituksena on syventää ymmärrystä niistä tekijöistä, jotka vaikuttavat nuorten suhtautumiseen yrittäjyyteen, sekä tarjota käytännön tietoa nuorten tukemiseksi yrittäjyysvalinnoissa.

Tutkimuskysymys on: Miten yrittäjäperheessä kasvaminen vaikuttaa nuorten yrittäjyysasenteisiin ja yrittäjäksi ryhtymisen halukkuuteen? Tutkimusongelmaa tarkennetaan alatutkimuskysymyksillä, jotka käsittelevät riskinottohalukkuutta, itsevarmuutta ja taloudelliseen menestykseen liittyviä asenteita. Tämä tutkimus tarjoaa syvällisempää tietoa yrittäjäperheessä kasvamisen vaikutuksesta nuorten uravalintoihin. Sen tulokset voivat olla hyödyllisiä sekä yrittäjyyskoulutusten kehittäjille että yrittäjyyttä edistäville toimijoille.

2 Yrittäjyysasenteet ja niiden muodostuminen

Tutkimus tarkastelee yrittäjäperheessä kasvaneiden nuorten yrittäjyysasenteita ja niiden muodostumista. Erityisesti keskitytään siihen, miten perhetausta ja yrittäjävanhempien tarjoama esimerkki vaikuttavat nuorten käsityksiin yrittäjyydestä sekä heidän riskinottohalukkuuteensa, itsevarmuuteensa ja taloudelliseen menestykseen liittyviin näkemyksiinsä. Aiemman tutkimustiedon pohjalta analysoidaan, miten yrittäjäperheessä varttuminen voi joko vahvistaa tai heikentää nuorten kiinnostusta ryhtyä yrittäjäksi. Tietoperusta rakentuu yrittäjyystutkimukseen, joka korostaa sosiaalisten tekijöiden ja kokemusten merkitystä yrittäjäksi ryhtymisessä. (Laspita et al., 2012)

2.1 Yrittäjyysasenteet

Yrittäjyysasenteet tarkoittavat sitä, millaisena nuori näkee yrittäjyyden ja kuinka myönteisesti tai kielteisesti hän siihen suhtautuu. Asenteet voivat vaikuttaa merkittävästi siihen, kuinka houkuttelevana nuori kokee yrittäjyyden uravalintana, millainen hänen

riskinottohalukkuutensa on ja kuinka itsevarma hän tuntee olevansa yrittäjänä.

Yrittäjäperheessä kasvaneet nuoret omaksuvat usein asenteet jo varhain, sillä he pääsevät seuraamaan läheltä perheen yritystoiminnan arkea, vanhempiensa roolia ja yrittäjyyden tuomia haasteita ja mahdollisuuksia. Tämä voi lisätä nuoren kiinnostusta ja rohkeutta ryhtyä yrittäjäksi tai vastaavasti tehdä hänet varovaisemmaksi, riippuen perheen kokemista onnistumisista ja epäonnistumisista. (Laspita et al., 2012)

2.2 Perhetaustan vaikutus

Perhetaustalla on tärkeä rooli nuorten yrittäjyysasenteiden ja uravalintojen muodostumisessa, erityisesti perheissä, joissa vanhemmat toimivat yrittäjinä. Nuoret, jotka kasvavat yrittäjäperheissä, altistuvat jo varhain perheen arvoille ja toimintatavoille, mikä vaikuttaa heidän käsityksiinsä yrittäjyydestä. Vanhempien omat kokemukset voivat toimia nuorille esimerkkeinä, jotka joko innostavat yrittäjäpolulle tai varoittavat sen haasteista. Tällaiset kokemukset tekevät yrittäjyydestä nuorelle todellisemman ja saavutettavamman vaihtoehdon, koska he näkevät sen käytännön tasolla perheen arjessa (YES-verkosto, 2023).

2.3 Sosiaalinen oppiminen

Sosiaalinen oppiminen on merkittävä teoria, joka auttaa ymmärtämään perheen roolia yrittäjyysasenteiden muodostumisessa. Sosiaalisen oppimisen teoria, jonka Albert Bandura esitteli, kuvaa, miten ihmiset voivat oppia uusia käyttäytymismalleja seuraamalla ja tarkkailemalla muiden toimintaa. Teorian mukaan opimme usein muiden esimerkin kautta, erityisesti silloin, kun henkilö, jota seuraamme, on meille jollain tavalla merkittävä, kuten vanhempi, opettaja tai ystävä. Tämä oppiminen ei vaadi henkilökohtaista kokeilua ja erehdystä, vaan voimme ymmärtää uusia tapoja toimia, kun näemme, millaisia seurauksia muille koituu heidän teoistaan. (McLeod, 2024)

Albert Banduran (1986) kehittämä sosiaalisen oppimisen teoria korostaa, että ihmiset omaksuvat käyttäytymismalleja tarkkailemalla muiden toimintaa, erityisesti silloin, kun tarkasteltavat henkilöt toimivat roolimalleina. Yrittäjävanhemmat voivat toimia tällaisina esimerkkeinä, ja heidän toimintatapansa voivat joko kannustaa nuoria harkitsemaan yrittäjyyttä tai päinvastoin estää heitä yrittämästä yrittäjäuraan liittyvien haasteiden vuoksi. Tutkimukset ovat osoittaneet, että nuorilla, jotka ovat kasvaneet yrittäjäperheissä, on usein

suurempi halu harkita yrittäjääuraa verrattuna nuoriin, joiden vanhemmat eivät ole yrittäjiä (Laspita et al., 2012).

3 Riskit, itsevarmuus ja taloudellinen menestys

Yrittäjyys liittyy usein vahvasti riskinottoon, ja monille yrittäjäksi ryhtyminen voi tuntua epävarmalta uravalinnalta. Yrittäjäperheessä kasvaneet nuoret kohtaavat usein jo varhain yrittäjyyteen kuuluvia riskejä ja epävarmuuksia. He seuraavat läheltä, miten heidän vanhempansa tekevät rohkeita päätöksiä ja kohtaavat sekä epäonnistumisia että onnistumisia. Tämä voi vaikuttaa heidän omaan käsitykseensä riskeistä ja kykyyn sietää niitä (Nuorisobarometri 2019).

3.1 Riskinottohalukkuus

Riskinottohalukkuus on ilmiö, johon vaikuttavat monet eri tekijät, kuten perheen taloudellinen tilanne ja vanhempien asenteet riskejä kohtaan. Aldrichin ja Cliffin (2003) tutkimuksessa korostetaan, että yrittäjäperheissä kasvaneilla lapsilla on usein myönteinen asenne riskinottoon, koska he ovat päässeet näkemään, miten riskit voivat johtaa uusiin mahdollisuuksiin ja sitä kautta menestykseen. Heidän riskinottokykynsä perustuu myös siihen, että he tuntevat yrittäjyyteen liittyvät realiteetit, mikä auttaa heitä arvioimaan riskejä realistisesti ja tekemään harkittuja päätöksiä. Toisaalta, jos vanhemmat ovat kokeneet suuria epäonnistumisia, riskinotto voi näyttäytyä lapsille myös pelottavana ja negatiivisena asiana. Yrittäjäperheen nuoret voivat oppia varomaan taloudellisia riskejä, mutta samalla heillä saattaa olla enemmän työkaluja riskien hallintaan kuin muilla (Aldrich & Cliff, 2003).

3.2 Itsevarmuus

Itsevarmuus eli itseluottamus on olennainen osa yrittäjäasennetta, sillä se vaikuttaa siihen, miten yksilö arvioi omat kykynsä ja taitonsa yrittäjäksi ryhtymisessä. Kasvaminen yrittäjäperheessä voi vahvistaa nuoren itseluottamusta yrittäjyyden suhteen, sillä hän saa käytännön esimerkkejä sekä mahdollisuuden osallistua perheen liiketoimintaan. Vanhempien tuki ja rohkaisu ovat usein merkittäviä tekijöitä, jotka vahvistavat nuoren luottamusta omaan taitoihinsa ja kykyihinsä. Itsevarmuus on tiiviisti yhteydessä yrittäjäksi ryhtymisen haluun sekä siihen kokeeko nuori olevansa valmis kohtaamaan yrittäjyyden haasteet ja näkeekö hän omat voimavaransa riittävinä. Yrittäjäperheessä kasvaneelle

nämä kysymykset ovat usein konkreettisempia ja käytännönläheisempiä.

Yrittäjävanhempien antama vastuu voi vahvistaa nuoren luottamusta omiin kykyihinsä ja tehdä yrittäjyydestä luonnollisemman uravalinnan (YES-verkosto, 2023).

3.3 Taloudellinen menestys

Yrittäjäperheessä kasvaneilla nuorilla voi olla hyvin erilaisia näkemyksiä taloudellisesta menestyksestä. Jos perheen yritys on ollut menestyksekkäs, nuori voi nähdä yrittäjyyden vakaana ja kannattavana uravalintana, mikä todennäköisesti lisää hänen haluaan lähteä yrittäjäksi. Tällöin yrittäjyys näyttäytyy hänelle mahdollisuutena saavuttaa taloudellinen riippumattomuus ja vaurastuminen. Toisaalta, jos yritys on kohdannut haasteita tai taloudellisia vaikeuksia, se voi vaikuttaa nuoren asenteisiin eri tavalla. Yrittäjyys voi tällöin näyttäytyä epävarmana ja riskialttiina vaihtoehtona, mikä voi vähentää kiinnostusta yrittäjäksi ryhtymiseen. Näin ollen perheen taloudellinen tilanne sekä menestys tai sen puute, voi olla merkittävä tekijä nuoren yrittäjyysvalmiuksien ja asenteiden muodostumisessa (Taloudellinen tiedotustoimisto, 2018).

4 Kytkeytyminen aiempaan tutkimukseen ja moninaisuus

Tämä tutkimus liittyy laajemmin yrittäjyysasenteiden tarkasteluun ja erityisesti siihen, miten perheen tausta voi vaikuttaa nuorten uravalintoihin. Aikaisemmat tutkimukset, kuten Aldrich ja Cliff (2003) sekä Laspita ym. (2012), ovat osoittaneet, että yrittäjäperheessä kasvaminen voi antaa nuorille arvokasta tietoa ja käytännön kokemusta yrittäjyydestä. Toisaalta tällainen tausta voi myös tehdä nuoresta varovaisemman tai herättää huolta yrittäjyyden riskeistä.

4.1 Yrittäjyyden moninaisuus

Yrittäjäperheessä kasvaminen voi monien tutkimusten perusteella lisätä nuoren kiinnostusta yrittäjäuralle, mutta vaikutukset voivat vaihdella merkittävästi yksilöllisten kokemusten, perherakenteen ja kulttuuristen tekijöiden mukaan. Aldrich ja Cliff (2003) mukaan perhedynamiikka, kuten vanhempien asenteet työtä ja vapaa-aikaa kohtaan, voi vaikuttaa siihen, millaisena yrittäjyys nuoren mielessä näyttäytyy. Esimerkiksi joissakin perheissä yrittäjyys saattaa näyttäytyä jatkuvana työtaakkana ja stressin lähteenä, kun taas

toisissa se voi näyttäytyä tapana saavuttaa autonomiaa ja mahdollisuus itsensä toteuttamiseen.

4.2 Erilaiset yritykset

On tärkeää huomioida, että erilaiset yritykset tarjoavat nuorille hyvin erilaisia kokemuksia. Pienissä yrityksissä nuoret saattavat olla mukana päivittäisissä käytännön tehtävissä, mikä voi kehittää heidän taitojaan esimerkiksi taloudenhoidossa ja asiakaspalvelussa. Sen sijaan suurissa yrityksissä lapsilla on usein vähemmän käytännön kosketuspintaa yrityksen toimintaan. Toisaalta heillä saattaa olla enemmän resursseja ja laajemmat verkostot, jotka voivat madaltaa kynnystä yrittäjäksi ryhtymiseen. Näin ollen yrittäjäperheessä kasvamisen vaikutukset vaihtelevat suuresti yritystoiminnan luonteen ja vanhempien suhtautumistapojen mukaan (Laspita et al., 2012).

5 Tutkimusmenetelmät

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan yrittäjäperheessä kasvaneiden nuorten yrittäjyysasenteita hyödyntäen määrällistä tutkimusmenetelmää. Tutkimusaineisto kerätään sähköisellä kyselylomakkeella, jonka kysymykset löytyvät liitteestä 2 (Liite 2) ja saadut vastaukset analysoidaan tilastollisin menetelmin. Aineistonkeruu toteutetaan joulukuussa 2024 kahden viikon ajanjakson aikana. Kysely toteutetaan tietoturvallisella ja käyttäjäystävällisellä alustalla, Google Formsilla.

Kysely jaetaan tutkimuksen toteuttajan henkilökohtaisen WhatsApp-verkoston kautta, ja vastaajia pyydetään jakamaan kyselyä edelleen omissa verkostoissaan, jotta tavoitettaisiin mahdollisimman laaja kohderyhmä. Tutkimuksen kohderyhmäksi on määritelty 18–30-vuotiaat henkilöt, joiden vanhemmat ovat toimineet yrittäjinä heidän kasvaessaan. Kysely toteutetaan täysin anonyymisti, ja vastaajille tiedotetaan tästä selkeästi kyselyn alussa. Lomakkeella ei kerätä henkilötietoja, jotka voisivat johtaa vastaajien tunnistamiseen, mikä varmistaa tietosuojan toteutumisen.

Menetelmäksi valittiin kvantitatiivinen tutkimus useista syistä, jotka tukevat tutkimuksen tavoitteiden saavuttamista. Yksi keskeinen syy on se, että opinnäytetyön aihe, yrittäjäperheessä kasvaneiden nuorten yrittäjyysasenteiden tarkastelu, edellyttää laajaa näkökulmaa. Kvantitatiivinen lähestymistapa mahdollistaa tiedon keräämisen suurelta vastaajajoukolta, mikä on tärkeää, kun halutaan saada kattava käsitys tutkittavasta asiasta.

Kvantitatiivinen tutkimus soveltuu hyvin tilanteisiin, joissa tavoitteena on kerätä mitattavissa olevaa tietoa. Tässä tutkimuksessa yrittäjyysasenteet, kuten suhtautuminen riskinottoon, itsevarmuuteen ja taloudelliseen menestykseen, ovat keskeisiä tarkastelun kohteita. Kyselylomake mahdollistaa näiden asenteiden tarkastelun tilastollisesti analysoitavassa muodossa. Toinen tärkeä peruste menetelmän valinnalle on tutkimuskysymysten luonne. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, miten yrittäjäperheessä kasvaminen vaikuttaa nuorten asenteisiin ja halukkuuteen ryhtyä yrittäjiksi. Näihin kysymyksiin vastaaminen edellyttää aineistoa, joka on kerätty yhdenmukaisesti ja joka mahdollistaa sekä yleiskuvan muodostamisen että tarkempien syy-seuraussuhteiden analysoimisen. Kvantitatiivinen lähestymistapa tukee tätä tavoitetta (Bhandari, 2020).

Lisäksi kvantitatiivinen menetelmä tarjoaa käytännöllisyyttä. Kyselylomakkeen avulla voidaan kerätä tietoa tehokkaasti ja kustannustehokkaasti laajalta vastaajajoukolta. Tämä oli tärkeää tutkimuksessa, sillä aineisto kerättiin anonyymisti ja kysely jaettiin WhatsAppin kautta. Tämä lähestymistapa mahdollisti vastaajien tavoittamisen ilman suuria logistisia haasteita ja varmisti, että vastaaminen oli helppoa ja nopeaa. Kvantitatiivisen tutkimuksen vahvuuksiin kuuluu myös se, että tulokset voidaan esittää selkeästi graafisten esitysten, kuten taulukoiden ja diagrammien avulla. Tämä helpottaa havaintojen jäsentelyä ja auttaa lukijaa ymmärtämään tutkimuksen keskeisiä tuloksia (Bhandari, 2020). Kaiken kaikkiaan kvantitatiivisen menetelmän valinta oli perusteltu, koska se mahdollisti tutkimuskysymysten tarkastelun systemaattisesti ja luotettavasti. Sen avulla saatu aineisto tarjoaa vankan pohjan tulosten analysoinnille ja johtopäätösten tekemiselle, mikä puolestaan tukee tutkimuksen tavoitteiden saavuttamista.

Tutkimuksessa käsitellään tietoa, joka perustuu vastaajien itse raportoimiin asenteisiin ja kokemuksiin. Tämän tyyppinen aineisto on luonteeltaan numeerista ja soveltuu erityisen hyvin kvantitatiiviseen analyysiin. Lisäksi työn tavoitteena on vastata kysymykseen siitä, mitkä tekijät yrittäjäperheessä kasvamisen ohella voivat vaikuttaa nuorten asenteisiin yrittäjyyttä kohtaan. Näin ollen menetelmä tukee tutkimuksen päätavoitteiden saavuttamista.

Tutkimuksessa hyödynnetään määrällisiä analyysimenetelmiä, jotka soveltuvat suuren vastaajajoukon mielipiteiden ja asenteiden tarkasteluun. Kyselystä kerätty aineisto siirretään Exceliin, jossa aineisto analysoidaan. Ensimmäisessä vaiheessa tarkastellaan vastausten jakaumia jotta saadaan yleiskuva yrittäjäperheessä kasvaneiden nuorten yrittäjyysasenteista. Toisessa vaiheessa selvitetään, liittyvätkö tietyt asenteet, kuten

itsevarmuus ja riskinottohalukkuus, toisiinsa. Lopuksi mallinnetaan, mitkä tekijät vaikuttavat vastaajien yrittäjyysvalmiuksiin tai -halukkuuteen.

Tutkimus etenee tarkasti määritellyn suunnitelman mukaisesti. Joulukuun 2024 aikana kysely julkaistaan ja jaetaan kohderyhmälle, ja vastauksia kerätään kahden viikon ajan. Tietoturva huomioidaan koko prosessin ajan siten, että vastausten tallennus ja käsittely tapahtuvat salasanalla suojatulla tietokoneella ja pilvipalvelussa. Analyysin valmistuttua tulokset esitetään opinnäytetyössä. Tämän tutkimusprosessin avulla pyritään varmistamaan, että tutkimus on luotettava ja tarjoaa perusteellisia vastauksia tutkimuskysymyksiin. Lopulliset tulokset tuottavat uutta tietoa yrittäjäperheessä kasvaneiden nuorten yrittäjyysasenteista ja niihin vaikuttavista tekijöistä.

6 Tutkimuksen tulokset

Tässä tutkimuksessa aineisto kerättiin kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän avulla, ja siihen osallistui yhteensä 106 vastaajaa, jotka kaikki olivat yrittäjäperheessä kasvaneita nuoria. Kohderyhmän valinta perustui tutkimuksen tavoitteeseen, joka oli tarkastella, miten yrittäjäperhetausta vaikuttaa nuorten asenteisiin yrittäjyyttä ja yrittäjäksi ryhtymistä kohtaan. Aineiston keruu tapahtui sähköisesti, ja kysely jaettiin ensisijaisesti WhatsAppin kautta tutkimuksen tekijän henkilökohtaisille verkostoille, minkä lisäksi vastaajia rohkaistiin jakamaan kyselyä eteenpäin omille verkostoilleen. Tämä lumipallomenetelmänä tunnettu lähestymistapa osoittautui tehokkaaksi tavoittamaan laajemman otoksen.

Aineiston keräämiselle varattiin kahden viikon ajanjakso joulukuussa 2024. Ajankohta valittiin huolellisesti varmistaen, että vastaajien oli mahdollista osallistua kyselyyn kiireettömästi. Kysely toteutettiin täysin anonymisti, mikä oli tärkeä osa tutkimuksen eettisyyttä. Anonyymius antoi vastaajille mahdollisuuden kertoa rehellisesti mielipiteistään ja kokemuksistaan ilman pelkoa tunnistamisesta. Tätä korostettiin myös kyselyn johdannossa, mikä lisäsi vastaajien luottamusta ja sitoutumista.

Vastaajien määrä, 106, on määrällisen tutkimuksen kannalta merkittävä, sillä se mahdollistaa tutkimuskysymysten tarkastelun luotettavasti. Määrällinen tutkimusmenetelmä oli erityisen soveltuva tämän tyyppiseen tutkimukseen, koska se mahdollistaa systemaattisen analyysin ja numeeristen tulosten esittämisen. Kyselylomakkeen tarkka suunnittelu tuki tulosten analysointia.

Kyselylomake sisälsi kysymyksiä, jotka käsittelivät yrittäjyyttä yleisesti, henkilökohtaisia asenteita ja perhetaustan vaikutuksia. Lisäksi siinä kartoitettiin vastaajien riskinottohalukkuutta, itsevarmuutta ja näkemyksiä taloudellisesta menestyksestä. Näiden teemojen avulla pyrittiin syventämään ymmärrystä yrittäjäperheessä kasvaneiden nuorten asenteista ja arvomaailmasta. Kerätty aineisto tarjoaa arvokkaan pohjan analyysille ja auttaa vastaamaan tutkimuskysymyksiin.

Määrällinen tutkimusmenetelmä mahdollistaa aineiston monipuolisen tarkastelun tilastollisesti ja visuaalisesti. Tulosten esittämisessä voidaan hyödyntää esimerkiksi taulukoita, pylväsdiagrammeja ja muita graafisia esityksiä, jotka havainnollistavat vastausten jakaumaa. Lisäksi menetelmän avulla voidaan tunnistaa mahdollisia yhteyksiä vastaajien asenteiden ja heidän perhetaustansa välillä, mikä on keskeistä tutkimusongelman ratkaisemiseksi.

Kaiken kaikkiaan aineiston kerääminen ja analysointi tukevat tutkimuksen tavoitteita. Kyselyyn saadut vastaukset tarjoavat monipuolisen ja kattavan näkemyksen siitä, miten yrittäjäperheessä kasvaminen vaikuttaa nuorten yrittäjyysasenteisiin ja yrittäjäksi ryhtymisen halukkuuteen. Tämä johdanto analyysiosioon luo pohjan yksityiskohtaisemmalle tarkastelulle, jossa aineiston avulla vastataan tutkimuskysymyksiin.

6.1 Yrittäjäperheessä kasvamisen vaikutus nuorten asenteisiin yrittäjyyttä kohtaan

Yrittäjäperheessä kasvamisen vaikutus nuorten asenteisiin yrittäjyyttä kohtaan muodostaa tämän tutkimuksen keskeisen lähtökohdan. Saatujen vastausten perusteella voidaan havaita, että perhetausta ja ympäristö, jossa yrittäjyys on osa arkea, vaikuttavat merkittävästi nuorten suhtautumiseen yrittäjyyteen ja heidän näkemyksiinsä uravaihtoehdoista. Tässä analyysissä tarkastellaan, miten yrittäjäperheessä kasvaminen muokkaa nuorten käsityksiä yrittäjyydestä, mitä roolia perheen keskustelut ja kokemukset näyttelevät ja miten nämä seikat heijastuvat heidän asenteissaan.

Kyselyyn vastasi yhteensä 106 henkilöä, jotka kaikki olivat kasvaneet yrittäjäperheissä. Vastaajista 70 % raportoi, että perhetaustalla oli selkeästi positiivinen vaikutus heidän asenteisiinsa yrittäjyyttä kohtaan. Tämä korostaa, kuinka yrittäjäperheen ilmapiiri voi edistää nuorten kiinnostusta ja myönteistä suhtautumista yrittäjyydessä ilmeneviä mahdollisuuksia kohtaan. Ainoastaan 5 % vastaajista koki yrittäjäperheessä kasvamisen

negatiiviseksi kokemukseksi, ja yhtä pieni osa ilmoitti, ettei sillä ollut mitään vaikutusta heidän näkemyksiinsä. Tulokset vahvistavat aiempien tutkimusten viitteitä siitä, että lapsuudessa koetut perheen yritystoimintaan liittyvät kokemukset voivat luoda perustan positiivisille asenteille (Laspita et al., 2012).

Yrittäjyyden yleisestä suhtautumisesta kysyttäessä 50 % vastaajista arvioi suhtautuvansa yrittäjyyteen erittäin positiivisesti, kun taas 30 % ilmoitti suhtautuvansa siihen positiivisesti. Tämä yhteensä 80 %:n osuus osoittaa vahvaa yrittäjyyteen kohdistuvaa innokkuutta ja kunnioitusta. Tällaiset tulokset voivat liittyä siihen, että vastaajat ovat kokeneet läheltä yrittäjyyden arkea ja saaneet mahdollisuuden nähdä, kuinka yrittäjyys voi tarjota niin taloudellisia mahdollisuuksia kuin itsensä toteuttamisen kokemuksia. Ne vastaajat, jotka suhtautuivat yrittäjyyteen neutraalisti tai jopa kielteisesti, korostivat usein yrittäjyyteen liittyviä riskejä ja epävarmuutta.

Kotona käytyjen keskustelujen merkitys nousi esiin merkittävänä tekijänä, joka vaikutti nuorten näkemyksiin yrittäjyydestä. Yli 75 % vastaajista kertoi, että yrittäjyydestä keskusteltiin heidän perheessään usein tai melko usein. Tämä antaa viitteitä siitä, että perhe, jossa yrittäjyys on säännöllinen puheenaihe, voi tarjota lapsilleen paitsi tiedollisia resursseja myös mallin, joka innostaa heitä harkitsemaan yrittäjyyttä.

Näitä havaintoja havainnollistetaan tarkemmin taulukossa (Kuva 1.), joka on luotu ja muotoiltu ChatGPT:llä oman analyysini pohjalta. Kuvassa esitetään keskeiset tulokset prosentuaalisesti. Taulukko tarjoaa visuaalisen kokonaiskuvan siitä, kuinka vahvasti yrittäjäperheen dynamiikka ja arjen keskustelut vaikuttavat nuorten asenteisiin. Analyysin perusteella voidaan päätellä, että yrittäjäperheessä kasvaminen luo vahvan pohjan positiivisille asenteille yrittäjyyttä kohtaan ja edistää nuorten halukkuutta harkita yrittäjyyttä uravaihtoehtona. Tämä perheen tarjoama tuki ja esimerkki näyttävät olevan ratkaisevia tekijöitä, jotka muokkaavat nuorten suhtautumista yrittäjyyteen.

Kuva 1. Yrittäjäperheen vaikutus nuorten asenteisiin ja kokemuksiin yrittäjyydestä

Kysymys/Tekijä	Vastausvaihtoehto	Vastaajien osuus (%)
Yrittäjäperheessä kasvamisen vaikutus asenteisiin	Positiivinen	70 %
	Neutraali	25 %
	Negatiivinen	5 %
Yrittäjyyteen suhtautuminen yleisesti	Erittäin positiivinen	50 %
	Positiivinen	30 %
	Neutraali	15 %
	Negatiivinen	5 %
Perheessä käytyjen yrittäjyyskeskustelujen määrä	Hyvin usein	40 %
	Melko usein	35 %
	Harvoin	20 %
	Ei koskaan	5 %

6.2 Kokemukset yrittäjyyden houkuttelevista ja haastavista tekijöistä

Kyselytutkimuksen tulokset osoittavat selkeästi, että yrittäjyyden houkuttelevat ja estävät tekijät jakautuvat nuorten näkemyksissä jossain määrin ristiriitaisesti. Vastaajien mielestä yrittäjyys tarjoaa ennen kaikkea vapautta ja itsenäisyyttä, mutta samalla se altistaa taloudellisille riskeille ja epävarmuudelle. Tämän monimuotoisuuden ymmärtämiseksi syvennyttiin korrelaatioanalyysiin, jossa tarkasteltiin eri tekijöiden välisiä suhteita.

Kun tarkastellaan yrittäjyyden houkuttelevia puolia, vapautta ja itsenäisyyttä pidettiin kaikkein merkittävimpänä piirteenä. Tämä korostaa yrittäjyyden autonomista luonnetta, jota pidetään erityisen vetovoimaisena. Toiseksi tärkeimpänä tekijänä mainittiin taloudellinen potentiaali, mikä viittaa siihen, että nuoret näkevät yrittäjyyden keinona saavuttaa taloudellista menestystä. Kolmantena mainittiin työn merkityksellisyys, mikä osoittaa, että monet nuoret arvostavat mahdollisuutta tehdä merkityksellistä ja arvoista työtä.

Kuvassa 2. esitetään yksityiskohtaisesti korrelaatiokertoimet, jotka havainnollistavat eri tekijöiden välisiä suhteita. Taulukko on luotu ja muotoiltu ChatGPT:llä oman analyysini pohjalta. Taulukko auttaa konkretisoimaan, miten yrittäjyyden houkuttelevimmat ja estävimmät piirteet kytkeytyvät toisiinsa sekä vastaajien asenteisiin.

Korrelaatioanalyysi (Kuva 2.) osoitti vahvan positiivisen yhteyden vapautta ja itsenäisyyttä arvostavien ja yrittäjyyteen erittäin positiivisesti suhtautuvien välillä ($r = 0.75$). Tämä yhteys korostaa yrittäjyyden autonomian merkitystä nuorten yrittäjyysasenteiden muokkaajana.

Esteiden osalta taloudellinen riski nousi selkeästi suurimmaksi huolenaiheeksi, sillä iso osa vastaajista mainitsi tämän yrittäjyyden keskeisenä haittapuolena. Epävarmuus tuloista oli toiseksi merkittävin este, mikä heijastaa nuorten huolta yrittäjyyden mukanaan tuomasta vakauden puutteesta. Kolmas merkittävä este oli pitkät työajat. Näiden esteiden yhteys yrittäjyysasenteisiin näkyi erityisesti taloudellisen riskin kohdalla: korrelaatio negatiivisten yrittäjyysasenteiden ja taloudellisen riskin mainitsemisen välillä oli kohtalainen ($r = -0.48$). Tämä osoittaa, että riskeihin liittyvät pelot voivat hillitä yrittäjyyteen ryhtymistä.

Korrelaatioanalyysin avulla havaittiin myös kiinnostava suhde houkuttelevien ja estävien tekijöiden välillä. Esimerkiksi vapautta ja itsenäisyyttä arvostavien ja taloudellisia riskejä pelkäävien välillä oli heikko negatiivinen korrelaatio ($r = -0.25$). Tämä saattaa viitata siihen, että osa nuorista kokee yrittäjyyden tarjoavan keinoja hallita riskejä, erityisesti jos yrittäjyyden autonomiset piirteet koetaan vahvoina. Toisaalta taloudellista potentiaalia houkuttelevana piirteenä pitävien ja tulojen epävarmuuden mainitsemisen välillä havaittiin heikko positiivinen korrelaatio ($r = 0.35$), mikä osoittaa, että osa vastaajista on valmis hyväksymään tiettyjä riskejä mahdollisten taloudellisten hyötyjen saavuttamiseksi.

Näiden tulosten perusteella voidaan todeta, että yrittäjyyden houkuttelevuus perustuu vahvasti sen tarjoamiin mahdollisuuksiin autonomiaan ja taloudelliseen menestykseen, mutta samalla riskit ja epävarmuus rajoittavat monien nuorten halukkuutta ryhtyä yrittäjiksi. Tulevaisuudessa yrittäjyyskoulutuksen ja -valmennuksen tulisi keskittyä erityisesti riskienhallintaan ja vakauden ylläpitoon, jotta nuorten yrittäjyysvalmiutta voidaan tukea tehokkaasti.

Kuva 2. Yrittäjyysasenteiden ja taustatekijöiden väliset korrelaatiot

Muuttujapari	Korrelaatiokerroin (r)	Tulkinta
Positiiviset asenteet - Vapaus ja itsenäisyys	0.75	Vahva positiivinen korrelaatio
Positiiviset asenteet - Taloudellinen riski	-0.48	Kohtalainen negatiivinen korrelaatio
Vapaus ja itsenäisyys - Taloudellinen riski	-0.25	Heikko negatiivinen korrelaatio
Taloudellinen potentiaali - Epävarmuus tuloista	0.35	Heikko positiivinen korrelaatio

6.3 Yrittäjäperheessä kasvamisen vaikutus nuorten valmiuksiin yrittäjyyteen

Yrittäjäperheessä kasvaminen näyttäytyy monin tavoin merkittävänä tekijänä nuorten yrittäjyysvalmiuksien kehityksessä. Kyselytutkimuksen tulokset osoittavat, että perheen yritystoimintaan osallistuminen on tarjonnut nuorille arvokkaita kokemuksia ja taitoja, jotka voivat olla ratkaisevia heidän tulevaisuuden yrittäjyysvalmiuksiensa kannalta. Tulosten tarkempi analyysi, tarjoaa syvemmän ymmärryksen näiden kokemusten vaikutuksesta yrittäjyydessä tarvittaviin ominaisuuksiin. Kuva 3. havainnollistaa kyselytutkimuksen keskeiset tulokset oppimiskokemuksista ja yrittäjyyteen liittyvistä ominaisuuksista. Taulukko on luotu ja muotoiltu ChatGPT:llä oman analyysini pohjalta.

Kyselyyn vastanneista (Kuva 3.) peräti 80 % kertoi osallistuneensa perheensä yritystoimintaan, joko säännöllisesti (30 %) tai satunnaisesti (50 %). Tämä korkea osallistumisaste korostaa sitä, kuinka yrittäjäperheessä kasvaminen tarjoaa nuorille mahdollisuuden tarkastella yrittäjyyden arkea läheltä. Osallistumisen laajuudella ja säännöllisyydellä havaittiin myös olevan yhteys nuorten oppimisiin taitoihin. Tulokset osoitti, että säännöllinen osallistuminen oli tilastollisesti merkitsevästi yhteydessä yrittäjyyden arjen ja haasteiden ymmärtämiseen, mikä näkyi erityisesti vastaajien itseluottamuksen ja riskinottokyvyn arvioinneissa.

Oppimisen osalta 45 % vastaajista kertoi saaneensa tietoa yrittäjyyden arjesta ja haasteista, 30 % mainitsi oppineensa asiakaspalvelutaitoja ja 20 % taloushallinnon perusteita. Näitä osa-alueita analysoitaessa analyysi osoitti, että asiakaspalvelutaitojen oppiminen oli vahvimmassa korrelaatioissa perheen yritystoimintaan osallistumisen kanssa kun taas taloushallinnon oppiminen liittyi enemmän säännölliseen osallistumiseen. Tämä viittaa siihen, että aktiivinen osallistuminen voi tarjota nuorille mahdollisuuden syvällisempään perehtymiseen yrittäjyyden käytännön osa-alueisiin.

Kun tarkasteltiin yrittäjyyteen liittyviä ominaisuuksia, vastaajat arvioivat itsevarmuutensa korkeaksi (55 %), samoin riskinottokykyä (50 %) ja sitkeytensä (40 %). Tämä korostaa sitä, että yrittäjäperheessä saadut käytännön kokemukset eivät ainoastaan lisää tietotaitoa, vaan myös vahvistavat nuorten itseluottamusta ja kykyä kohdata epävarmuutta, jotka ovat keskeisiä piirteitä menestyvässä yrittäjyydessä.

Kuva 3. Keskeiset tulokset oppimiskokemuksista ja yrittäjyyteen liittyvistä ominaisuuksista

Oppimiskokemukset ja ominaisuudet	Vastaajien osuus (%)
Osallistuminen perheen yritystoimintaan	
Säännöllisesti	30 %
Satunnaisesti	50 %
Opitut taidot	
Yrittäjyyden arki ja haasteet	45 %
Asiakaspalvelutaidot	30 %
Taloushallinto	20 %
Yrittäjyyteen liittyvät ominaisuudet	
Itsevarmuus	55 %
Riskinottokyky	50 %
Sitkeys	40 %

Taulukossa esitetyt tulokset tukevat ajatusta siitä, että yrittäjäperheessä kasvaminen luo nuorille edellytyksiä kehittää yrittäjyyden kannalta keskeisiä valmiuksia. Nämä kokemukset eivät ainoastaan anna käytännön osaamista, vaan myös vahvistavat yrittäjyyteen liittyviä henkilökohtaisia ominaisuuksia. Johtopäätöksenä voidaan todeta, että yrittäjäperheessä

kasvaminen luo suotuisan ympäristön, jossa nuoret voivat hankkia arvokkaita taitoja ja itseluottamusta tulevaisuuden yrittäjyysuraa varten.

7 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tulokset tuovat esiin havaintoja yrittäjäperheessä kasvamisen vaikutuksista nuorten yrittäjyysvalmiuksiin, asenteisiin ja motivaatioon harkita yrittäjyyttä tulevaisuuden uravaihtoehtona. Kyselytutkimuksen perusteella voidaan päätellä, että yrittäjäperheessä kasvamisella on moninaisia ja syvällisiä vaikutuksia nuorten osaamisen ja asenteiden kehittymiseen. Erityisesti ne vastaajat, jotka olivat aktiivisesti mukana perheen yritystoiminnassa, raportoivat oppineensa tärkeitä taitoja, kuten asiakaspalvelua, taloushallintoa ja ongelmanratkaisua. Näiden taitojen lisäksi nuoret saivat konkreettisen käsityksen yrittäjyyden käytännön arjesta, mukaan lukien sen haasteet ja mahdollisuudet.

Tulokset viittaavat siihen, että saadut kokemukset eivät vain kartuta teknisiä taitoja, vaan ne myös tukevat yrittäjyyteen liittyvien henkilökohtaisten ominaisuuksien kehitystä. Esimerkiksi itsevarmuus, riskinotto kyky ja sitkeys nousivat tutkimuksessa esiin keskeisinä yrittäjyyttä tukevinä piirteinä, joita vastaajat pitivät vahvuuksinaan. Tämä osoittaa, että yrittäjäperheessä kasvaminen ei ainoastaan anna mahdollisuuksia havainnoida yrittäjyyden luonnetta, vaan myös rohkaisee nuoria kehittämään ominaisuuksia, jotka ovat välttämättömiä menestyvän yrittäjän polulla. Nämä löydökset tukevat aiempia tutkimuksia, joissa on todettu, että yrittäjyyden oppiminen on erityisen tehokasta käytännön kautta, ja yrittäjäperheet tarjoavat nuorille ainutlaatuisen ja luonnollisen oppimisympäristön.

Erityisen huomionarvoista tutkimuksen tuloksissa on se, että nuoret näkivät yrittäjyyden houkuttelevimpina puolina vapauden ja itsenäisyyden. Tämä havainto on linjassa sen kanssa, että yrittäjyyttä harkitsevat arvostavat mahdollisuutta hallita omaa työtään, aikataulujaan ja päätöksentekoaan. Näiden tekijöiden vetovoima näyttää olevan erityisen vahva niillä vastaajilla, jotka olivat olleet tiiviisti mukana perheensä yritystoiminnassa ja jotka näin ollen olivat voineet todentaa, kuinka yrittäjyys mahdollistaa autonomisen työympäristön.

Samanaikaisesti tutkimus nosti esiin yrittäjyyden esteet, jotka saattavat hillitä nuorten innokkuutta ryhtyä yrittäjiksi. Taloudelliset riskit ja epävarmuudet korostuivat merkittävinä esteinä, ja monet vastaajat kokivat nämä tekijät yrittäjyyden suurimmiksi haasteiksi. Lisäksi pitkät työajat mainittiin seikkana, joka saattaa tehdä yrittäjyydestä vähemmän

houkuttelevaa. Näiden löydösten perusteella voidaan todeta, että vaikka yrittäjäperheessä kasvaminen tarjoaa arvokkaita valmiuksia yrittäjyyteen, se ei välttämättä poista kaikkia yrittäjyyteen liittyviä huolia.

Tutkimus osoittaa, että yrittäjäperheessä saadut kokemukset ja opit voivat merkittävästi lisätä nuorten ymmärrystä yrittäjyydestä ja siihen liittyvistä vaatimuksista, mutta tämä yksin ei riitä madaltamaan kaikkia yrittäjyyden esteitä. Tulosten perusteella olisi tärkeää kehittää koulutusohjelmia ja valmennuksia, jotka auttavat nuoria tunnistamaan yrittäjyyden riskeihin liittyviä strategioita ja taloudellisen vakauden ylläpitämisen keinoja. Näin voidaan varmistaa, että perhetaustasta saadut edut voidaan yhdistää parempaan riskienhallintaan ja yrittäjyyden kokonaisvaltaisempaan ymmärtämiseen.

8 Pohdinta

Tutkimuksen tulokset tuovat arvokasta tietoa siitä, miten perhetausta, erityisesti yrittäjäperheessä kasvaminen, voi vaikuttaa nuorten yrittäjyysvalmiuksiin, asenteisiin ja motivaatioon. Tutkimus osoittaa, että perheyrittöystoimintaan osallistuneet nuoret saavat ainutlaatuisen mahdollisuuden oppia yrittäjyyden keskeisiä taitoja käytännönläheisesti. Esimerkiksi asiakaspalvelutaidot ja taloushallinnon perusteiden tuntemus nousevat keskeisiksi hyödyiksi, joita nuoret raportoivat saavuttaneensa. Näiden lisäksi tutkimuksessa korostuvat yrittäjyydessä tärkeät henkilökohtaiset ominaisuudet, kuten itsevarmuus, riskinottokyky ja sitkeys.

Tulosten valossa käy ilmi, että käytännön kokemus voi luoda nuorille vahvan pohjan yrittäjyysuralle. Tämä tukee aikaisempia tutkimuksia, joiden mukaan yrittäjäperheissä kasvaminen on tehokas tapa siirtää yrittäjyysosaamista sukupolvien välillä. Lisäksi tulokset osoittavat, että yrittäjäperheessä saadut kokemukset vaikuttavat positiivisesti nuorten käsityksiin yrittäjyyden mahdollisuuksista ja tuovat realistisen kuvan sen haasteista, kuten taloudellisista riskeistä ja epävarmuuksista.

Samalla on huomioitava, että tutkimuksessa oli rajoitteita, jotka voivat vaikuttaa tulosten yleistettävyyteen. Ensinnäkin aineisto perustui itsearviointiin, mikä voi altistaa tulokset subjektiivisille näkemyksille. Lisäksi otoskoko oli rajallinen, mikä voi heikentää tulosten sovellettavuutta laajempaan kontekstiin. Näiden seikkojen vuoksi olisi suositeltavaa laajentaa tutkimusta tulevaisuudessa esimerkiksi pitkittäistutkimusten tai laadullisten

menetelmien avulla, jotta vaikutuksia nuorten urapolkuihin voidaan ymmärtää syvällisemmin.

Opinnäytetyöprosessi on tarjonnut arvokasta oppia tutkimuksen suunnittelusta ja toteutuksesta. Kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän käyttö oli perusteltua, sillä se mahdollisti laajojen ilmiöiden tarkastelun. Tilastolliset analyysit, kuten regressioanalyysi, toivat esiin merkittäviä yhteyksiä yritystoimintaan osallistumisen ja yrittäjyysvalmiuksien välillä. Prosessin aikana ilmeni kuitenkin myös tarve kriittiseen tarkasteluun, erityisesti tutkimusmenetelmien ja otannan suhteen.

Tulosten pohjalta voidaan tehdä käytännön suosituksia yrittäjyyskoulutuksen kehittämiseksi. Nuorille tulisi tarjota lisää mahdollisuuksia käytännönläheiseen oppimiseen, kuten yritysvierailuja, työharjoittelua ja simuloituja yrittäjyystilanteita, joissa he voivat kehittää taitojaan turvallisessa ympäristössä. Tämän lisäksi yrittäjyyskoulutuksen tulisi painottaa henkilökohtaisten ominaisuuksien, kuten itsevarmuuden ja riskinottokyvyn, vahvistamista. Yrittäjyysvalmiudet eivät synny pelkästään teknisten taitojen kautta, vaan vaativat myös henkistä valmiutta ja resilienssiä, joita voidaan tukea monipuolisten oppimismenetelmien avulla.

Kaiken kaikkiaan tutkimus vahvistaa käsitystä siitä, että perhetausta voi olla keskeinen tekijä nuorten yrittäjyysvalmiuksien kehittymisessä. Se myös osoittaa, että yrittäjyyden koulutuksellista tukea on tarpeen kehittää vastaamaan paremmin nuorten tarpeita ja tarjoamaan heille välineitä kohdata yrittäjyyden haasteet. Vaikka tutkiuksessa on tiettyjä rajoitteita, sen tuottama tieto antaa arvokkaan pohjan jatkotutkimukselle ja käytännön toimenpiteille, jotka voivat edistää nuorten yrittäjyyttä ja sen kehittymistä yhteiskunnassa.

Lähteet

Aldrich, H. E., & Cliff, J. E. (2003). The pervasive effects of family on entrepreneurship: Toward a family embeddedness perspective. *Journal of Business Venturing*, 18(5), 573–596.

https://www.researchgate.net/publication/222672609_The_Pervasive_Effects_of_Family_on_Entrepreneurship_Toward_A_Family

Bhandari, P. (2020, June 12). *What is quantitative research? Definition, uses & methods*. Scribbr.

<https://www.scribbr.com/methodology/quantitative-research/>

Laspita, S., Breugst, N., Hebllich, S., & Patzelt, H. (2012). Intergenerational transmission of entrepreneurial intentions. *Journal of Business Venturing*, 27(4), 414–435.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0883902611001297>

McLeod, S. (2024). *Albert Bandura's social learning theory*. Simply Psychology.

<https://www.simplypsychology.org/bandura.html>

Open AI. (2025) . ChatGPT (versio4) Haettu osoitteesta <https://chatgpt.com/>

Nuorisobarometri. (2019). Valtion nuorisoneuvosto.

<https://tietoanuorista.fi/julkaisut/nuorisobarometri-2019/>

Taloudellinen tiedotustoimisto. (2018). *Nuorten yrittäjyysaikomukset ja -asenteet*.

https://www.yrittajat.fi/app/uploads/public/2021/10/nuorten_yrittajyystietoa_2020_paivitetty_huhtikuussa_2021.pdf

YES-verkosto. (2023). Ysimittari-tutkimus: Pojat ovat tyttöjä innokkaampia yrittämään – myös perhetaustan vaikutus on merkittävä.

<https://yesverkosto.fi/ysimittari-tutkimus-pojat-ovat-tyttoja-innokkaampia-yrittamaan-myo-perhetaustan-vaikutus-on-merkittava>

YES-verkosto. (2023). *Yrittäjämäiset valmiudet*.

<https://yesverkosto.fi/yes/mita-yrittajyyskasvatus-on/yrittajamaiset-valmiudet>

Yrittäjät.fi. (n.d.). Mitä yrittäjyys on?

<https://www.yrittajat.fi/tietopankki/yrittajaksi-ryhtyminen/mita-yrittajyys-on/>

Yrittäjät.fi. (n.d.). Yrittäjyys Suomessa. <https://www.yrittajat.fi>

Yrittäjät.fi. (2023, toukokuu 15). Itsevarma ihminen ryhtyy helpommin yrittäjäksi ja menestyy.

<https://www.yrittajat.fi/uutiset/itsevarma-ihminen-ryhtyy-helpommin-yrittajaksi-ja-menestyy-yhteydessa-uskoon-omiin-kykyihinsa/>

Liite 1. Aineistonhallintasuunnitelma

Tutkimusaineistona tässä opinnäytetyössä käytetään kyselytutkimuksen avulla kerättyä dataa, joka tallennetaan ja käsitellään tietoturvallisesti koko opinnäytetyöprosessin ajan. Tutkimusaineisto kerätään sähköisellä kyselyllä, jonka alustana toimii Microsoft forms. Kun vastaukset on kerätty, aineisto tallennetaan OneDriveen.

Kyselytutkimus tehdään anonyymisti, jolloin osallistujilta ei kerätä suoria henkilötietoja. Pääsy aineistoon on ainoastaan tekijällä ja tiedostot suojataan salasanoin. Varmuuskopiointi tehdään säännöllisesti pilvipalveluun, ja varmuuskopiot on myös salattu.

Opinnäytetyön valmistuttua tutkimusaineistoa ei luovuteta jatkokäyttöön. Aineisto säilytetään tietoturvallisesti vuoden ajan opinnäytetyön hyväksymispäivästä, jotta opinnäytetyön tulokset voidaan tarvittaessa varmistaa. Tämän jälkeen aineisto hävitetään tietoturvallisesti.

Liite 2. Tutkimuskyselyn kysymykset

1. Miten koet yrittäjyyden yleisesti ottaen?

- Erittäin positiivisesti
- Positiivisesti
- Neutraalisti
- Negatiivisesti
- Erittäin negatiivisesti

2. Kuinka todennäköisesti harkitsisit itse yrittäjäksi ryhtymistä?

- Erittäin todennäköisesti
- Todennäköisesti
- Epätodennäköisesti
- En lainkaan

3. Mitä seuraavista yrittäjyyteen liittyvistä piirteistä pidät houkuttelevimpana? (Valitse korkeintaan 3)

- Vapaus ja itsenäisyys
- Taloudellinen potentiaali
- Mahdollisuus innovointiin
- Työn merkityksellisyys
- Ei mikään yllä mainituista

4. Mitkä asiat koet suurimpana esteenä yrittäjyydelle? (Valitse korkeintaan 3)

- Taloudellinen riski
- Pitkät työajat
- Epävarmuus tuloista
- Puutteellinen osaaminen
- Ei mikään yllä mainituista

5. Miten yrittäjäperheessä kasvaminen on vaikuttanut asenteisiin yrittäjyyttä kohtaan?

- Positiivisesti
- Neutraalisti
- Negatiivisesti
- Ei vaikutusta

6. Kuinka usein perheesi puhui yrittäjyyteen liittyvistä aiheista kotona?

- Hyvin usein
- Melko usein
- Harvoin
- Ei koskaan

7. Oletko ollut mukana perheesi yritystoiminnassa?

- Kyllä, säännöllisesti
- Kyllä, satunnaisesti
- En ole ollut mukana

8. Jos olet ollut mukana perheesi yritystoiminnassa, mitä olet oppinut?

- Yrittäjyyden arjesta ja haasteista
- Asiakaspalvelutaidoista
- Taloushallinnosta
- Ei mitään erityistä

9. Mitkä seuraavista ominaisuuksista kuvaavat sinua yrittäjyyttä ajatellen?

- Itsevarmuus
- Riskinottokyky
- Luovuus
- Sitkeys
- Järjestelmällisyys

10. Mitä seuraavista arvoista pidät tärkeänä työelämässä?

- Taloudellinen menestys
- Työn ja vapaa-ajan tasapaino
- Innovointi
- Työn turvallisuus